

Mint egy tágra nyílt szem

Nemes Fekete Edit Arany-balladák ihlette kollázsairól

Barlangkutatóként szövétnekkel kezemben indulok el Nemes Fekete Edit kollázsai között, melyek cseppkövekként bontakoznak ki a homályból.

Ez egy kék világ, bár más szín is bele-belecsöppen. Nézd csak az *Ágnes asszonyt* vagy a *Híd-avatás* mindkét illusztrációváltozatát. Ezek itt más emberek, mint mi: alig-lények, puritán ábrázolatok, mégis magukkal ragadva örvénylenek velünk előre.

Valaki megjegyzi: muszáj elolvasni a verseket is előbb. Hiszen karöltve halad a kettő. A kép fölépítésének sokfélesége vonz. Miért a versnek pont ez a részlete az ihlető, és miért nem más? A piros ritkán fordul elő, a zöld talán valamivel többször. És hány és hány csodálatos megjelenítése a mozdulatoknak! Hogyan is lehet ilyen, mondhatni, túl egyszerű formákba ennyi erőt, ilyen sokféleséget lehelni?

És a madarak: nemcsak a *Mátyás anyja*, de a *Vörös Rébék* című költeményben. Csupa elegancia és varázslat az egész sorozat.

Ritka madár a jó illusztráció: persze, hogy a rajz vagy a festmény csak részletábrázolása lehet az eredeti műnek, az írásnak. Említsem még a *Tengeri-hántást* vagy a *Szondi két apródját*, no meg ami nem ballada: *A lepke* vagy *A tölgyek alatt* című verset?

Mintha ez a jelbeszéd: a színé, a formáé és azok elhelyezése hozzáadna a szóhoz, vagy sűrítene annak eredeti üzenetét. A nagy meghatározhatatlan hömpölygésből kiemeli az említésre méltót. Minden kép szinte csak egy-egy foltegyüttes, és mégis érzékelem a török szolgagöggjét, aki a két apród siratása fölé igyekszik emelkedni, *Ágnes asszony* révületét, *Ráchel* bánatát.

A két mű együtt: vers és illusztráció egy magasabb rendű, teljesebb műélvezetet biztosít.

Köszönet Nemes Fekete Editnek az Aranyművek világában alázattal és szeretettel megjárt zarándokút kollázsokban testet öltő leírásáért.

